

Datum: 2023-11-13

Tid: kl. 09:00-17:00

Plats: Sammanträdesrum Silvergruvan, Regionhuset, Västerås

Ledamöter

Lina Eriksson (L), ordförande

Stephanie Bruksgård (M), Förste vice ordförande

Anna Nygren (M)

Malin Gabrielsson (KD)

Ingvar Jonsson (SD)

Gisela Carstinge (SD)

Ulrika Spårebo (S), Andre vice ordförande

Kenneth Östberg (S)

Per Strengbom (S)

Fehmi Paulus (S)

Heidi-Maria Wallinder (V)

Ersättare

Mikael Andersson Elfgren (M)

Elisabeth Wäneskog (KD)

Andreas Akterhag (L)

Peter Lilja (SD)

Malin Carnebring (S)

Ann-Christine Björkman (S)

Barbro Larsson (C)

1 Fastställande av föredragningslista

Förslag till beslut

Den preliminära föredragningslistan fastställs.

2 Föregående protokoll

Ärendet i korthet

Anmäls att hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2023-10-11 justerats i föreskriven ordning.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll från sammanträdet 2023-10-11 läggs till handlingarna.

3 Justering

Förslag till beslut

Heidi-Maria Wallinder (V) utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

4 Nästa sammanträde

Förslag till beslut

Nästa sammanträde ska äga rum onsdagen den 6 december 2023 kl 09.00.

5 Anmälningar för kännedom

Anmälningar

- HSF230157-6.1 Samverkansnämnden Sjukvårdsregion Mellansverige - Protokoll 29 september 2023 (2/3)
- RV230894-1 Signerat missiv, Granskning av följsamhet till nationella riktlinjer psoriasis 2023
- RV230882-1.1 Redovisning av regionernas krav på remiss i öppen vård – uppdatering oktober 2023
- RV230947-1.1 Meddelande 15/2023 från SKR:s styrelse – Förlängd rekommendation gällande avgiftsfrihet för vaccinering mot covid 19 (2/2)
- RV230859-1.1 Meddelande 14/2023 från SKR:s styrelse - Överenskommelse mellan staten och SKR 2023–2025 om digitala överföring av läkarintyg (2/2)
- HSF230157-6.2 §7. Beslutad SVN-rekommendation stärka arbetsmiljö och minska hyrbemanningen 2023-09-29 (3/3)
- HSF230459-1.2 Remiss av betänkandet (SOU 2023:56) Utredningen om författningsberedskap inför framtida pandemier (3/3)

6 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet i korthet

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

7 Muntlig information

Ärendet i korthet

- Patientnämndens verksamhet
- Förvaltningsplan 2024
- Närvårdsteam
- 1177 telefon och chatt - förbättrad tillgänglighet och minskade väntetider
- Bassängutredning
- Hälso- och sjukvården 2029, lägesrapport

8 Lägesrapport ekonomi

Ärendet i korthet

Vid nämndens sammanträde 2023-05-24 § 62 beslutade nämnden att återrappport om det ekonomiska läget ska ske till nämnden kontinuerligt. En lägesrapport redovisas.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

Ärenden till hälso- och sjukvårdsnämnden

9 Internkontrollplan 2024 (HSF230453)

Sammanfattning

I reglementet för internkontroll anges att regionstyrelsen och nämnder årligen ska upprätta en särskild plan för granskning och uppföljning av internkontroll. Kontrollplanen ska inarbetas i förvaltningsplanen och rapporteras till nämnderna och regionstyrelsen i samband med delårsrapport 2.

En samlad granskningsrapport rapporteras till regionstyrelsen efter delårsrapport 2. Fastställande av internkontrollplan sker i samband med nämndens beslut om förvaltningsplan.

Förslag till beslut

1. Informationen noteras.

Beslutsunderlag

- Ärendetext internkontrollplan

10 Hälso- och sjukvårdsförvaltningens Förvaltningsplan 2024-2026 (HSF230453)

Sammanfattning

Regionen förverkligar den politiska vilja som uttrycks av regionfullmäktige med hjälp av mål- och uppdragsstyrning. Styrsignalerna dokumenteras och förmedlas i dokumentkedjan Regionplan, Förvaltningsplan och Verksamhetsplan.

Redovisad förvaltningsplan utgår från Regionplan 2024-2026. I förvaltningsplanen beskrivs vilka åtgärder som ska genomföras för att förverkliga mål och uppdrag givna av regionfullmäktige och hälso- och sjukvårdsnämnd, i syfte att uppnå hög kvalitet, god arbetsmiljö och kompetensförsörjning och hållbar ekonomi. I planen fastställs förvaltningens ekonomiska förutsättningar med uppgift om ramar, ersättning, investeringar och budget. Planen ligger till grund för nämndens löpande uppföljning av mål, uppdrag och genomförande.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har i uppdrag att långsiktigt nå en hållbar kostnadsutveckling som leder till balans mellan verksamhet och finansiering. Baserat på forskning och erfarenheter från framgångsrika hälso- och sjukvårdsorganisationer finns då fyra grundläggande principer för arbetet och utvecklingen framåt; Tillsammans, Uppströms, Nyskapande och Behovsanpassat. Uppdrag och aktiviteter, som relaterar till dessa principer, finns i förvaltningsplanen beskrivna inom fem strategiskt viktiga insatsområden:

- Omställning till Framtidens Hälso- och Sjukvård,
- Personcentrering,
- Hälsofrämjande,
- Säkrad kompetensförsörjning, samt
- Tillgänglig, säker och effektiv vård.

Även om dessa aktiviteter över tid kommer att bidra till en lägre kostnadsutveckling, så finns det behov av att minska kostnadsnivån på kort sikt. Detta görs genom att fokusera på färre årsarbetare, lägre kostnader för inhyrd bemanning, restriktivitet kring resor, konsulter och representation, samt ökad avtalstrohet.

Förvaltningen har även ett uppdrag att ta fram och starta implementeringen av en plan för sjukvården år 2029, i syfte att kunna möta invånarnas behov av hälso- och sjukvård till en hög kvalitet med en hållbar kostnadsutveckling.

Förvaltningsplanen är en rullande treårsplan där det andra och det tredje året utgör ingång i kommande årsplaner. Hälso- och sjukvårdsnämnden äger rätt att revidera förvaltningsplanen.

Förslag till beslut

1. Förvaltningsplan för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen 2024-2026 godkänns.
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande får i uppdrag att teckna förvaltningsplan med förvaltningsdirektör.

11 Upphävande av policy för nyttjande av landstingets bassänger (HSF230446)**Sammanfattning**

Landstinget Västmanlands driftstyrelse antog 1998-01-21 §7 "Policy för nyttjande av landstingets bassänger". Där beskrivs att bassänger tillhörande landstinget kan utlånas eller uthyras i mån av tillgång och utrymme. Policyn är skriven för att reglera villkoren för föreningars lånande/hyra av bassänger.

I nuläget anses policyn som otydlig och tolkas på olika sätt av bassängverksamheterna. Det vore fördelaktigt att hantera frågor om regionens bassänger inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen då dokumentet enklare kan uppdateras utifrån kompetens, evidens och verksamheter samt inhyrda föreningars behov.

Ansvarsområdet hälso- och sjukvård överfördes 2022-10-15 från regionstyrelsen till hälso- och sjukvårdsnämnden. Nämnden föreslås därför besluta att upphäva policyn för nyttjande av bassänger, samt att frågor om regionens bassänger i fortsättningen ska hanteras inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Förslag till beslut

1. Policy för nyttjande av landstingets bassänger upphävs.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören ansvarar för förvaltning och utveckling av bassängverksamheten och får i uppdrag att redovisa nya riktlinjer för nämnden under 2024.

Beslutsunderlag

- Förslag på upphävande av bassängpolicy

12 Remiss: Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd (HSF230315)**Sammanfattning**

Socialdepartementet har överlämnat remiss av betänkandet Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd till Region Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

Förslag till beslut

Förslaget godkänns och överlämnas till Socialdepartementet som Region Västmanlands yttrande.

Beslutsunderlag

- Remissmissiv Uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso och sjukvård i hela landet S2023/02208 (4/4)
- Remiss Ds 2023:23 (3/4)
- Yttrande över remiss om etablering

13 Viljeinriktning för oberoende av hyrpersonal (HSF230454)

Sammanfattning

Kompletteras

Förslag till beslut

.

Ärenden till regionfullmäktige

14 Motion - tidig upptäckt (RV230533)

Sammanfattning

Barbro Larsson (C) föreslår i en motion inkommen 2023-05-30 att Region Västmanland erbjuder flera enkla undersökningar/ provtagning i samband med hälsokontroller för att upptäcka sjukdomar tidigare.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till Hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande, RF 2023-06-13 § 74j.

Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande

Nuläge

I nuläget arbetar Region Västmanland hälsofrämjande och förebyggande på flera olika sätt. Alla dessa bygger på kunskapsstöd, exempelvis nationella riktlinjer och vårdprogram.

Exempel på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder i Region Västmanland:

- Hälsosamtal för 50-åringar, där alla 50-åringar bjuds in för ett hälsosamtal om levnadsvanor, mätning av blodtryck, BMI, längd, vikt och midjemått och även provtagning för blodfetter och blodsocker. Vid behov följs hälsosamtalet upp med fler undersökningar.
- Hälsobladet - om hälsosamma levnadsvanor som delas ut vid regionens mottagningar och vårdcentraler.
- Barnhälsovårdsprogrammet, där barn erbjuds hälsobesök från födsel till 5 års ålder.
- Mammografiscreening, där kvinnor mellan 40 - 74 år undersöks.
- Cervixcancerscreening, där kvinnor erbjuds gynekologisk cellprovtagning mellan 23 - 74 år. Detta är nu även möjligt för kvinnor mellan 30 - 70 år att göra i hemmet.
- Tandvården som arbetar med att förbättra tandhälsan. Den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården samt subventionerad tandvårdsstöd som omfattar alla vuxna.
- Det är även möjligt för alla västmanlänningar att boka tid hos hälsocenter, för att få hjälp att förbättra levnadsvanor - exempelvis tobaksavvänjning, mat- eller alkoholvanor.
- Tarmcancerscreening, Region Västmanland startade 2022 med screening av 60 - 74 åringar.
- Bukaortascreening erbjuder Region Västmanland samtliga 65-åriga män en ultraljudsundersökning av stora kroppspulsådern. Även kvinnor över 65 år med någon riskfaktorerna ärftlighet, rökning, högt blodtryck eller tidigare hjärtinfarkt kommer att erbjudas undersökning om de tar kontakt med kärllkirurgiska kliniken i Västerås.

Exempel på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder som Region Västmanland arbetar med som drivs som pilotprojekt samt ännu inte implementerats:

- Organiserad prostatacancer-testning, är ett pilotprojekt där införandearbete pågår. Under 2024 så förväntas införande av piloten där 500 män testas. Målgruppen är män födda 1962 och 1966.
- Seniorhälsovårdsprogrammet, som är under framtagande i Västmanland och bygger på samma principer som barnhälsovårdsprogrammet. Det innebär att alla seniorer ska, via sin vårdcentral, erbjudas kontroller/insatser i ett första steg. De individer som behöver erbjuds vidare insatser. Syftet är att främja hälsa, tidigt identifiera ohälsa och möjliggöra att sätta in tidiga insatser. I början av 2026 förväntas samtliga av länets vårdcentraler infört seniorhälsovårdsprogram.

Provtagning vid njursjukdom

Alla patienter som har en grundsjukdom och medicinerar med diverse läkemedel kommer på kontroller till sjukvården och då tar man regelbundet njurprover för att eventuellt behöva justera läkemedel. I enlighet med Nationella Vårdprogram för kronisk njursvikt bör riktad screening alltid ske av patienter med diabetes mellitus, hypertoni, hjärt- och kärlsjukdom och genomgången nefrektomi.

Provtagning vid KOL

KOL exemplifieras också i motionen, där behandlar Region Västmanland patienterna utifrån det standardiserade vårdförlopp som finns. Där beskrivs att ingång i vårdförloppet ska ske vid misstanke om KOL eller vid en tidigare verifierad KOL. De menar även att det finns en underdiagnostisering av KOL. Misstanke föreligger om samtliga följande kriterier är uppfyllda:

- Patienten har luftvägs eller andningsbesvär som rapporterats eller som framkommer vid riktade frågor.
- Patienten är över 40år.
- Patienten röker eller har tidigare rökt minst tio paketår. (Ett paketår är 20 cigaretter om dagen per dag i ett år).

En satsning har gjorts i regionen och all primärvård har tillgång till en så kallad FEV1/FEV6-mätare genom riktade statsbidrag. Det som underlättar med dessa mätare är att det är en enkel undersökning att genomföra och det behöver då, till skillnad från vid spirometri, inte vara en astma/KOL-sjuksköterska som utför undersökningen. Vårdförloppet rekommenderar att en spirometri med bronkdilatation ska göras inom sex veckor vid misstanke om KOL. Eftersom astma/KOL-sjuksköterskornas tid frigörs genom screening med FEV-mätarna kan de nu göra fler spirometrier.

Omvärldsbevakning

“Hälsofrämjande och förebyggande arbete blir alltmer nödvändigt för att bromsa behovsökningarna kopplat till den demografiska utvecklingen och bidra till ett bättre nyttjande av tillgängliga resurser.” Så inleder SKR “Förebygga eller reparera – ekonomi och hälsa” ett utdrag ur ekonomirapporten 2019–2021.

Analys

Region Västmanland arbetar i nuläget med flera hälsofrämjande åtgärder och har arbetat även med utveckling genom pilotprojekt. Motionären skriver att bland annat njursjukdomar kan upptäckas tidigare med enkla prov. Det stämmer att det är ett enkelt blodprov som genomförs dock kan det vare sig anses kostnadseffektivt eller hälsofrämjande att screena patienter utan symptom. Detta eftersom ett njurprov som visar på sjukdom inte alltid behöver vara korrekt utan påverkas av exempelvis hur mycket patienten druckit innan. Undersökningen för KOL har blivit enklare och frigjort tid för astma/KOL-sjuksköterskor i Region Västmanland i samband med att FEV-mätarna införts. Motionären föreslår att Region Västmanland erbjuder flera enkla undersökningar/provtagning i samband med hälsokontroller för att upptäcka

sjukdomar tidigare. Undersökning och provtagningar bör göras på medicinsk indikation. Screening av hela eller delar av befolkningen görs endast om det finns ett starkt vetenskapligt stöd för att fördelarna är större än nackdelarna. Denna bedömning görs ofta av Socialstyrelsen.

Förslag till beslut

1. Motionen avslås.

Beslutsunderlag

- Förslag till svar på motion om tidig upptäckt(37261) (0)
- Motion - tidig upptäckt

15   **Övriga frågor**